U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **N. N. H.**, zast. JUDr. Tomášem Uzlem, advokátem se sídlem Janáčkovo nábřeží 474/45, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2023, č. j. 40 Az 2/2023-43,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

III. Odměna a náhrada hotových výdajů JUDr. Tomáše Uzla, advokáta se sídlem Janáčkovo nábřeží 474/45, Praha, **se určuje** částkou 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2022, č. j. OAM-343/LE-BA02-HA15-2022. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o azylu“), neboť stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu pouze z ekonomických důvodů.

[2] Stěžovatel pobýval od roku 2019 v Rumunsku na základě pracovního víza, jehož platnost skončila v roce 2021. Za pomoci převaděče se dostal do České republiky, kde by chtěl zůstat a pracovat. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, ze dne 18. 10. 2022, č. j. KRPS-258473-32/ČJ-2022-010024-ZZC, bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a to poté, co byl společně s dalšími čtyřmi cizinci zachycen na benzínové stanici u dálnice D1 směrem na Prahu.

Stěžovatel byl téhož dne zajištěn za účelem správního vyhoštění (rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, ze dne 18. 10. 2022, č. j. KRPS-258473-19/ČJ-2022-010024). Po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl stěžovatel zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2022, č. j. OAM-343/LE-BA02-VL13-PS-2022).

[3] Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl, že ve Vietnamu pracoval v zemědělství (na svém poli). Do Evropské unie přicestoval v roce 2019 na základě rumunského víza. Ve Vietnamu žádné problémy neměl. Důvodem vycestování byla skutečnost, že nebyl schopný vydělat tolik peněz, kolik potřeboval. Z Rumunska vycestoval v říjnu 2022, protože už nemohl pracovat, chtěl tedy najít práci jinde, přičemž na základě doporučení kamaráda cestoval právě do Prahy. V České republice žádné rodinné příslušníky nemá, ve Vietnamu žije stěžovatelova manželka a její dcera. Ve Vietnamu má však stěžovatel dluhy.

[4] Rozhodnutím ze dne 14. 12. 2022, č. j. OAM-343/LE-BA02-HA15-2022, žalovaný stěžovatelovu žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou. V průběhu správního řízení totiž vyplynulo, že důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byly pouze ekonomické důvody – stěžovatel chtěl v České republice vydělat peníze, aby splatil svůj dluh a uživil rodinu. Stěžovatel nesdělil žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být ve Vietnamu pronásledován z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a téhož zákona.

[5] Stěžovatel napadl rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobou, kterou krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stěžovatel uvedl jako jediný důvod, proč podal žádost o mezinárodní ochranu, ekonomické důvody. Neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by byl ve Vietnamu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo že by měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Argumentoval pouze chudobou ve Vietnamu, která však důvodnost jeho žádosti nezakládá. Krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 116/2004-64, podle něhož ani porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na ekonomické vyspělosti dané země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků; ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině. Nic takového však stěžovatel netvrdil a nevyplývá to ani z obsahu spisu.

[7] Rozhodnutí krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, ve které odkázal na § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatel zdůraznil, že byl na svých právech zkrácen, neboť mu ve Vietnamu hrozí závažná újma – krajský soud nedostatečně zkoumal skutečný stav věci a vyvodil ze stěžovatelova návrhu čistě ekonomickou motivaci k podání žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatelem tvrzené ekonomické důvody však přesahují do osobnostní sféry žalobce – chudoba, která je současným palčivým problémem Vietnamu, znamená pro stěžovatele, že není schopen získat takovou práci, aby mohl zajistit základní životní potřeby sobě, natož své rodině, přičemž podpory se mu od státu nedostane. To vede k tomu, že bude po svém návratu do Vietnamu odkázán na život bez domova a s ohledem na psychický tlak, který prožívá, „*by nebylo příliš odvážné tvrdit, že okolnosti žalobce mohou*

donutit k tomu, aby si v takové beznaději sáhl na vlastní život.“ Naopak, pokud mu bude umožněno v České republice na základě žádosti o mezinárodní ochranu zůstat, nebude přítěží systému; veškeré negativní dopady budou zhojeny.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele setrval na tom, že při posuzování žádosti nepochybil – zabýval se všemi tvrzeními stěžovatele, které však neshledal azylově relevantní.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle citovaného usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] V nyní souzené věci Nejvyšší správní soud neshledal naplnění některého z výše uvedených typových případů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná.

[12] Stěžovatel napadal v kasační stížnosti závěr, podle něhož skutečnosti týkající se ekonomické situace ve Vietnamu nemohou představovat důvod pro udělení mezinárodní ochrany. K tomu dále odkázal na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti.

[13] Pokud jde o otázku (ne)přezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, Nejvyšší správní soud odkazuje na konstantní judikaturu, dle které musí být z odůvodnění soudního rozhodnutí zřejmé, jak soud o podané žalobě rozhodl, co jej k výroku o zamítnutí podané žaloby vedlo, přičemž jeho výrok musí zcela odpovídat odůvodnění napadeného rozsudku, které musí být srozumitelné a jasné (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Krajský soud musí rovněž přezkoumat všechny žalobní námitky, resp. jejich podstatu tak, aby bylo jasné, na základě jakých důvodů nepovažuje žalobní argumentaci za důvodnou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Všem těmto požadavkům krajský soud dostál, Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by rozsudek krajského soudu trpěl nepřezkoumatelností.

[14] Pokud jde o podstatu věci, tj. otázku, zda mohou skutečnosti vypovídající o ekonomické situaci v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu odůvodnit podanou žádost o mezinárodní ochranu, k tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudky zdejšího

soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54; ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43; ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49; ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 116/2004-64; příp. ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48.

[15] Z těchto rozhodnutí vyplývá, že nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci (tj. ekonomické důvody, příp. snaha o legalizaci pobytu) samy o sobě nezakládají důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu (rozsudky NSS č. j. 5 Azs 3/2003-54 a č. j. 3 Azs 20/2003-43). Z uvedené judikatury též plyne, že i v případech, kdy je snaha o legalizaci pobytu jediným důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, není žalovaný zbaven povinnosti zabývat se případnou existencí azylově relevantních důvodů. I v těchto případech musí žalovaný zohlednit relevantní skutečnosti, které vyplynou např. z dalších materiálů vztahujících se k zemi původu stěžovatele (rozsudek NSS č. j. 5 Azs 6/2011-49). Ekonomické důvody, resp. ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň konkrétní osoby by mohla odůvodňovat odlišné posouzení podané žádosti o mezinárodní ochranu, avšak jen za specifických okolností, kdy by šlo o ekonomická opatření skrytě namířená proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině (rozsudek NSS č. j. 5 Azs 116/2004-64), příp. pokud by k této obecně nepříznivé ekonomické a sociální situaci u konkrétního žadatele o mezinárodní ochranu přistoupila ze strany státních či nestátních původců pronásledování další konkrétní příkoří (rozsudek NSS č. j. 5 Azs 134/2014-48).

[16] Zmíněná judikatura je potvrzována a následována rovněž rozhodnutími novějšími – viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2021, č. j. 9 Azs 263/2020-29; ze dne 14. 9. 2021, č. j. 4 Azs 78/2021-30; či ze dne 2. 3. 2023, č. j. 7 Azs 301/2022-39.

[17] Stěžovatel ve správním řízení tvrdil jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu pouze to, že ve Vietnamu nemůže sehnat takovou práci, která by mu zajistila dostatečný příjem finančních prostředků. Žalovaný zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (zohlednil relevantní skutečnosti, které vyplynuly z materiálů vztahujících se k zemi původu stěžovatele). Stěžovatel naopak neuvedl nic, co by svědčilo o jeho pronásledování nebo o odůvodněném strachu z takového pronásledování či jiném příkoří. Nejvyšší správní soud nijak nezlehčuje stěžovatelovu situaci, avšak s ohledem na jeho tvrzení a skutkový stav věci souhlasí s krajským soudem, který žalobu stěžovatele zamítl.

[18] Na základě uvedeného tedy Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele – nejedná se o otázku, která dosud nebyla řešena judikaturou, byla řešena rozdílně, případně vyžadovala učinit judikaturní odklon, a nejde ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto podanou kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se s ohledem na skutečnost, že odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud mu však náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

Zástupce stěžovatele, advokát JUDr. Tomáš Uzel, byl stěžovateli ustanoven již usnesením krajského soudu ze dne 5. 1. 2023, č. j. 40 Az 2/2023-8, přičemž učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby – sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], za což mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu]; tj. částka ve výši 3 400 Kč, která se zvyšuje o náhradu za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 %. Celkem bude ustanovenému advokátovi z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacena částka 4 114 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. září 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu